

Dragana Mladenović

SABOTAŽA

U ovoj knjizi nalazi se izbor iz šest zbirki pesama Dragane Mladenović, objavljenih u rasponu od desetak godina.

U ediciji **Mala kutija** objavljujemo knjige do kojih se teško dolazi, kojih nema u školskoj lektiri, a trebalo bi da budu dostupne srednjoškolcima. Svaki autor u svojoj knjizi ugosti nekog drugog pisca, tako da ćete umesto pet dobiti deset preporuka za čitanje.

Dragani Mladenović u goste dolazi pesnikinja i blogerka Asja Bakić i donosi pet pesama.

➡ Ako želite da svoje utiske o pročitanim knjigama podelite sa drugima, javite se na **mala.kutija@hotmail.com**

➡ Verujemo da će vaši stavovi i preporuke ovakve knjige dovesti u knjižare.

Nema u tome nimalo poezije

KANADA

Uskoro 26

Zuba 27

2 izgubio u tuči

Ostale povadio

Cipele kožne 42

Zaljubljen bio

Sam

S vremena na vreme

Šema

Apetit nemam

Samo uz TV

Tamo su ljubazni

Želimo vam prijatno veče

Do viđenja

Laku noć

Fakultet ostavio

Prijatelja 2

Ostali se poženili
Obožavam fudbal
Pratim
U pošti 2 godine
Šalter 8
Vraćam se u 3
Mama bolesna
Ručak
U video klubu 346
O Kanadi
Sve znam
Sestra tamo
Muž Kanadčanin
I David
Napunio 5
U biblioteci 2563
Sanjam
Automobile
Gradove
Ni ružan ni lep
Registarske tablice
Nemam
Pešak

Autobusom 43

I svašta želim

A ništa

U Kanadi je sunčan dan

Celzijusovih 30

I sve devojke

Mirišu

Uskoro

Više neću biti tu

Svega 26

Raspad sistema

BELO TELO

Ostane gomila
bespotrebnih stvari
ako si na vreme mislio
kuća na moru osvetljena gajba
garaža kola i svežanj šuštavih
novčanica ostanu
neizgovorene reči i
one koje nikada nije trebalo reći
fotke časopisi knjige isečci iz novina
poslagani po hronološkom redu
ostanu otisci prstiju po tastaturi
korici hleba i šolji
ulegnuće u krevetu fotelji
mnoštvo neostvarenih mogućnosti
neisprobana tela
nedefinisani odnosi
dlake u slivniku
ostanu božjaci

da umesto tebe prošetaju tvoje
omiljene cipele iz Trsta
bez predstave kakav je bio taj dan
ispod velikog suncobrana na terasi
ostanu oni koji nikada ne prestaju
ostane griža gorčina strava
bez tebe ostaju navike
ritualno ispijanje kafe
šetnje pored reke
seks na cvetnom tepihu
ostane i
jedno jutro na stanici
jedno poslepodne
u kristalnoj vodi
jedno veče u naručju
večeri u naručjima
ostanu zidovi
beli

KOLEKCIJA

Postaću kolekcionar
propalih veza
zaboravljenih četkica za zube
diskova uzrečica

čuj
postaću
kučka
naučiću da lajem
da ne bih morala da pričam

Tvornica

AKCIONI KONGRES KULTURE

Da bi radnik
U samoupravnom sistemu
Postao
Čovek
Ono radnikovo ljudsko
Mora da shvati umetnost i kulturu
Tako će trudenik
Proleter
Prepoznati na ulici
Metonimiju
Tako će postati
Samostvoren
Nedovršiv
Tako će s poštovanjem
Rukopljesom pozdravljati
Delegate
Istinu vam kažem
Tako će i radnik
U samoupravnom sistemu
Postati
Čovek

SABOTAŽA

Ovde nije samo reč o
Masovnim sabotажama
Posipanju bodljikave žice
Bušenju vojnih vozila
Ovde nije samo reč o
Sabotaжama na železnici
Kvarenju saobraćajnih uređaja
Vagona
Lokomotiva
Telefonskih uređaja
Mostova
Ovde nije samo reč o
Sabotaжama u preduzećima
Likvidacijama špijuna
Izdajnika
Ovde nije samo reč
Ovde se sabotira poezija

KOŽA

Pre no što se pristupi obradi
Kožu treba iseći

Komadi se postavljaju na ravnu
Površinu

Da omekšaju

Na unutrašnji deo zašiva
Se postava
Meka kao duša

HABANJE TELA

Način na koji koristimo telo
Utiče na njegovo habanje
Promene se najpre očituju
Okolo očiju

Da li vam prija čitanje
Da li ste teški
Da li opterećujete zglobove

Kada se telo prekine
Koristi se alat za brzo spajanje
Gumeni rastvor klešta za ušice
Probijač nitne i konac

Omot spisa

STANOVI, SOBE, izdavanje

PRIMAM učenicu na stan
mirisnu tanku i plavu u naručje
na koleno na stan
neka unese plișane papuče
rukavice kapu i šal
voleću njene pokrete uveče
dok se nad krevetom
svlači polako
dok joj pucketa kosa od sintetike
dok joj mirišu pazusi na znoj
dok leže potrbuške snena
primam učenicu oberučke
na stan
da hoda probuđena u pidžami
da podgreva sarme
da se nedeljom vraća
da se uveče vraća
da uvek k meni dolazi
na stan
primam je

USLUGE, konkretno

SEOBE vršimo selidbe
selimo kuće u podrume
stanove na tavane nosimo
krevete na spratove iz dečje
u zemunice
selimo krv iz arterija u vene
u svim pravcima prevozimo žene
muškarce preko brda
iza ugla preko ulice
preko
gora mora
sedam granica
selimo duše u svim pravcima
prevozimo smrznute ravnice
u brdovite predele
ružne u lepe krajeve
zrna u polja kafe selimo organe
u ciklus cirkus kretanja seobe
vršimo intenzivno
najnežnije

Rodbina

Drugi deo, odlomak

razlog dolaska: prijava

sina: ne

krađe: ne

slušam vas: video sam ga

koga: generala

kog generala: tiodora

tiodora: baš

kad: u subotu

koju: prošlu

prošla je: ponoć

nemate san: ne

gde: u hodniku

zgrada: cara lazara 16a

opišite ga: krupan plavook prosed

rekli ste da je bila noć

*

neko je upalio svetlo
da li je bio sam: ne
nego: s ostojom
ostoja: krstić bio je sa njim
poznajete ga: daleki rod
po: majci
i još neko: i još neko
ime: mu ne znam
izgled: tako kao vi
kao ja: kao vi

zanimljivo

*

i šta ste onda radili: drhtao sam
kao prut: kao list
zašto ste ćutali: plašio sam se
a sad: i sad me je strah
zašto: za život

pa vi ste već mrtvi: nisam
šalim se: šalite se

*

mislite da je kriv: tiodor
da: tražen je
pitam da li je kriv: nije na meni
je l' vama naudio: čuo sam da je ubijao
čuli: i čitao
i ovde ste: ovde sam

Rodbina

Treći deo, odlomak

Rat

sijalica lamperija dim
jesam li pogrešila sobu
jesam li mu izmislila lik
da kažem komšija
da kažem gospodine
da kažem tiodore
vi ste ili ti si nekada dolazio
kod nas
jeste li to bili vi tiodore
ili je vaš brat
oduvek bio zdrav

kažem dobar dan
tiodore ja sam znate
moji su suprug i sin

diže pogled s papira

gleda me
naslanja se da mu
udobnije bude
gleda me
pohlepno zverski

jasmina
kaže
pa je l' i kod vas
žena dole počeo rat

Sin

pratim je na stanicu

doći će opet
kad uhvate tiodora
ako mi ne smeta
kaže dovešće i
sina

(sin joj je mrtav
da li je s uma)

kakvog sina
ujna kakvog sina

rođenog kaže i smeje se
petnaest mu je godina
hranim ga samo
da vidi
oca
zlotvora
da se nagleda

Zbirka „Magda”

DEOBA

vivijen je dobila naš stan
u gradu uređaje
nameštaj kola i
garažu

meni su pripale uspomene
pola ušteđevine i
zbunjeni laptop

vivijen je dobila novog muža

meni je ostala sloboda
izbora

deca su bila velika
pripala su sama sebi

na kraju

deca uvek
pripadnu samo sebi

VRPCA

iz magle izlazi
magda

tako je mršava
obična mlada

vidi joj se pupak

vidi joj se vrpca

DIJALOG

kaže da ima šesnaest
pomislio sam da je mlađa

kaže da ima gadna iskustva
deluje netaknuto

kaže da ju je rodila kučka
zamislilo sam lepu ženu

kaže da će ostati
ovde niko ne ostaje zauvek

rekla je da previše serem
trudio sam se da ne govorim
previše

KRAVATA

hajde
brede
pričaj nam o njujorku

nikada ga nisam video

zaista

zimus sam uspeo da skupim
dovoljno love za
kartu i ležaj u hostelu

bio sam tako uzbuđen

mamila te je

gužva

mamila te je

vreva

dva dana pre polaska
umrla mi je baka

nazvala je majka

rekla je

ne brini ja ću sve da
organizujem ti se samo
obuci pristojno belu košulju
poneću ti tatinu kravatu
onu sivkastu sa štraftama

ali mama

pokušao sam da je prekinem

doći ćemo po tebe u osam
gledaj da se ne uspavaš lezi
ranije navij budilnik i
molim te ponesi

pobogu

stani

zastala je

odjednom me je uplašila
ta tako postojana i uporna
jeziva tišina između nas

hteo sam da joj kažem
da baku jedva poznajem
da se sećam samo
njenih debelih mačaka
da me se njezina smrt ne tiče
da je sasvim očekivano
da neko na kraju umre
da mrzim pogrebe
da nisam spreman
da nisam video njujork
da sam štedeo mesecima
da ne želim da nestanem
pre njujorka
a rekao sam joj

nemoj tu kravatu
molim te

Dragana Mladenović rođena je 1977. godine u Frankenbergu. Živi i radi u Pančevu kao novinarka *Pančevca* i urednica književnog portala *Male novine*. Magistrirala je na Filološkom fakultetu u Beogradu, na grupi za srpsku književnost i jezik sa opštom književnošću. Svojom prvom stvaralačkom etapom naziva zbirke *Nema u tome nimalo poezije* (2003), *Raspad sistema* (2005) i *Asocijalni program* (2007). Drugu etapu čini neka vrsta trilogije: konceptualne pesničke zbirke *Tvornica* (2006), *Omot spisa* (2008) i *Rodbina* (2010), i zbirka *Magda* (2012), objavljene u Fabrici knjiga. *Rodbina* je prevedena na nemački („Verwandschaft“, Edition Korrespondenzen, 2011) i predstavljena na sajmovima knjiga u Lajpcigu i Beču.

Pet pjesama

***

Drugi po sebi gase čikove
kada žele da se kazne.
Ja izađem napolje,
među ljude,
da malo porazgovaramo.

Popodnevna samoironija

Muhe lete

Svoj simbolički let

Oko lusteru

Kako se niko

Nije posrao na sredini sobe

Očekujem da slete

Na mene

Oglas

svaki čovjek je
tijelo opasano
zidom
nudim svoj kineski
za nečiji berlinski
jer je njega
u slučaju velike
usamljenosti
lakše srušiti

***

ljudi vole obrte
pune krvi i seksa.
mislim, akcione filmove
pune sisa i guzova.
vole kad neko
nekog udari i tako,
jebe i slično.
(ne bih da sada budem vulgarna).
ljudi to vole,
a nikada to ne biste rekli,
jer kad im pozvonite na vrata
začujete zvono
koje zvuči kao
cvrkut ptice.

Crna zemljica pamti, ali ljudi također

još malo pa će umrijeti posljednji
zemljoradnik u mojoj porodici
polja kukuruza i liske zelene salate
mahat će mu dok bude nestajao
krompir će se od tuge sakriti dublje u zemlju
grah će se povijati u svojim lijevama,
tik do jednako žalosnog luka i
ukusnih, ali u ljudskoj smrti nemoćnih lubenica
plodovi će tugovati, ali ljudi neće –
bio je govno, zato mu je povrće tako uspijevalo

Asja Bakić rođena je u Tuzli, gde je završila studije bosanskog jezika i književnosti. Objavljivala je poeziju u književnim časopisima sa prostora bivše Jugoslavije. Krajem 2009. štampana je njena prva zbirka pesama *Može i kaktus, samo neka bude*, koja je nominovana za nagradu „Kiklop“ u kategoriji za najbolju debitantsku knjigu. Bavi se prevodnjem. Autorak je blogova *U carstvu melanholije* (www.asjaba.com) i *Vlastita soba*. Članica je redakcije *Vox Feminae* (www.voxfeminae.net). Živi u Zagrebu.

Edicija MALA KUTIJA, četvrto kolo, knjiga 3

Dragana Mladenović

SABOTAŽA

gošća u knjizi: **Asja Bakić**

Grupa 484

Izdavač: Grupa 484/www.grupa484.org.rs

Za izdavača: Vladimir Petronijević

Uredila: Ružica Marjanović

Autori teksta na poledini: Ognjen Obradović

Lektura i korektura: Slavica Miletić

Grafički oblikuje: mkart

Štampa: Standard 2

Beograd, 2012.

Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije kroz projekat Podrška civilnom društvu koji sprovodi GOPA Consultants. Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost autora i ne predstavlja stanovišta Evropske unije.

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.163.41-1

821.163.4(497.6)-1

МЛАДЕНОВИЋ, Драгана, 1977-

Sabotaža / Dragana Mladenović. - Beograd
: Grupa 484, 2012 (Beograd : Standard 2). -
36 str. ; 14 cm. - (Edicija Mala kutija /
[Grupa 484] ; kolo 4, knj. 3)

Kor. nasl. - Tiraž 500. - Dragana
Mladenović: str. 25. - Asja Bakić: str. 32. -
Sadrži i poeziju Asje Bakić.

ISBN 978-86-86001-44-3 (broš. u zaštitnoj
kutiji)

ISBN 978-86-86001-56-6 (za izdavačku celinu)

1. Бакић, Асја [аутор]

COBISS.SR-ID 193453580

Mirjana Stefanović: Škola života

Lamija Begagić: Put u out

> Dragana Mladenović: Sabotaža

Rumena Bužarovska: Ne plači, tata

Ljuljeta Lešanaku: Djeca prirode

Zašto treba čitati ove pesme?

- Zato što je ova poezija angažovana, ali ne na način na koji se to obično razume i postiže.
- Ovde nema eksplicitnosti i sirovosti.
- Jednostavnim jezikom, suptilno i nepretenciozno pokušava da prikaže sve ono što razume i naslućuje. O porodici, društvu. O životu uopšte.
- Ova poezija daleko je od samodovoljnog artizma, ali formalni kvaliteti su izuzetni: istančan osećaj za ritam, postizanje apsurdna, preokreta i protivrečnosti, iz kojih i proizilaze značenja.